

свършенство-то на сръдства-та, що сж употрѣблявали за опрѣдленіе на тѣхны-тѣ малкы измѣненія. Подѣ всепроникающыя поглядѣ на око-то, съ негова-та сила, уголѣмена тысящекратно, намѣрило са, че милионы-тѣ блѣскавы свѣтила, кои-то пълнят небеса-та, сичкы безъ изытіе медленно са движатъ едно около друго, медленно, ако глѣдамы на тѣхъ отъ наше-то далечно положеніе, но съ изумителна скоростъ — ако ги наблюдавами отъ близо.

Нова задача съ чудно величіе са прѣдставява сега. Да ли тѣзи движенія сж дѣйствителны? Или трѣба да ги отдадемъ на едно движеніе въ великыя центръ на наша-та система? Какъ са наченва редъ наблюденія като тѣзи, кои-то вече послужихъ въ планеты-тѣ за распознаваніе на дѣйствително-то движеніе отъ видимо-то и тѣзи наблюдения са продължаватъ съ ревностъ и постоянство, на кои-то нѣма примѣръ въ Исторія-та на наука-та. Умъ-тъ пакъ върви сръщу прѣкрасны-тѣ откритія. Той са труди цѣло столѣтіе; той пакъ тържествува, истинна-та са открыва. Неподвижность-та на слънце-то исчезва за вынаги; наша-та послѣдня точка измгъзва са исподъ насъ, и сега цѣла вселенная са намѣрва въ движеніе.

Съ удвоена енергія умъ-тъ продължава изслѣдванія-та: на кждѣ са носи слънце-то, и съ каква скоростъ хвърка то по своя неизвѣстенъ за насъ пхтъ? Колко странны, и невѣроятны да са показватъ тѣзи въпросы, но отвѣта имъ е намѣренъ; а заедно съ това намѣрено е и средство-то, за да са отдѣли дѣйствително-то движеніе на звѣзды-тѣ отъ видимо-то, и да са изучатъ тѣхны-тѣ сложны измѣненія, за да са достигне постыпенно пълно-то познаніе на движенія-та на велика-та звѣздна система. Тука ный са спирами. Бърже слѣзохмы ный по теченіе-то на потока на астрономически-тѣ откритія и достигнахмы прѣдѣла на всичко що е познато. Ный стоимъ сега на мрачны-тѣ прѣдѣлы на неизвѣстно-то. Всичко задъ насъ е ясно, видѣло и свършено; всичко напредѣ ны е потънало въ мъгла, въ мракъ и сѣмѣніе, но свѣтлина-та на познато-то хвърля слаба видѣлинка въ область-та на непознато-то; и намъ е позволено да си съставимъ нѣкое понятіе, не за всичко що остава още да са направи, но затова, кое-то трѣба най-напредѣ да са извърши.

Да са позабавимъ нѣколко на този прѣдѣлъ на астрономически-тѣ знанія, и да прѣдложимъ нѣкои отъ онѣзи въпросы, кои-то природа-та отдавна вече ны задава, но кои-то и до сега са противятъ на усилія-та на чловѣческый умъ. Най-напредѣ да наченемъ отъ наша-та собствена система. Какъ са е съставила тя въ този видѣ, въ кой-го сега дѣйствително сжществува? Всичкы аналогіи въ природа-та опровергаватъ мисльта, че система-та е станала въ едно мгновеніе отъ Всемогуще-то **да будеть**. Да ли не е станала тя отъ нѣкое първоначално видоизмѣненіе на матерія-та подѣ вліяніе-то на законы, кои-то показватъ свои-тѣ резултаты чрѣзъ несмѣтны милионы вѣкове? Кой ще прѣдстави истинна-та космогонія на слънчова-та система?

Но това е само една единица между много-то милионы. А какво нѣщо сж тѣзи миріады звѣзды? Тѣзи грмадны натрупванія на великы купове? Каквы сж законы-тѣ на тѣхны-тѣ чудны движенія, на тѣхна-та вѣчна ненарушимость? Кой ще объясни періодически-тѣ звѣзды, кои-то